

Modul 10

Prístup viacerých zainteresovaných strán

www.ecooptransition.eu

e-coop

Enabling communities to respond to
energy, social and environmental needs

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

OBSAH

- 01** Úvod
- 02** Spoločnosti
- 03** občianska spoločnosť
- 04** Verejná správa
- 05** Prípady osvedčených postupov
- 06** Závery
- 07** Bibliografia

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ÚVOD

ÚVOD

Prístup viacerých zainteresovaných strán je dôležitou súčasťou stratégie ESG (Environmental, Social, and Governance), ktorú používajú komunitné družstvá na uľahčenie energetického prechodu.

Výhody:

- Zvýšená legitimita, udržateľnosť a vplyv komunitných energetických iniciatív.
- Identifikácia výziev, príležitostí a komplexnejších riešení zahrnutím rôznych pohľadov zainteresovaných strán.
- Inkluzívnejšie rozhodnutia, informované a akceptované riešenia
- Minimalizácia

ÚVOD

Na dosiahnutie dohody prostredníctvom otvorených a konštruktívnych rozhovorov je nevyhnutná spolupráca s rôznymi skupinami. To pomáha prekonávať výzvy a umožňuje všetkým spolupracovať na cieľoch udržateľnej energie.

Smernica EÚ 2018/2001 vysvetľuje, že komunita obnoviteľných zdrojov energie je právnická osoba, ktorú tvoria ľudia, malé podniky alebo miestne orgány vrátane obcí.

Smernica EÚ 2019/944 definuje občianske energetické spoločenstvo ako právnu skupinu, ktorá je založená na dobrovoľnej a otvorenej účasti, kde kontrolu majú jej členovia, ktorými môžu byť jednotlivci, miestne orgány alebo malé podniky.

Modul je rozdelený na rozdielnu participáciu firiem, občianskej spoločnosti a verejnej správy na multistakeholderský prístup.

SPOLOČNOSTI

SPOLOČNOSTI

Spoločnosti musia čoraz viac integrovať environmentálne, sociálne a riadiace (ESG) otázky do svojho obchodného manažmentu, pozdĺž ich hodnotového reťazca a transformovať svoje interné stratégie a procesy. Tieto aspekty požadujú akcionári, zamestnanci a spoločnosť ako celok.

SPOLOČNOSTI

Manažérsky tím musí viesť kultúrnu zmenu v organizácii podporovaním a integrovaním aspektov ESG ako kľúčových prvkov na vyjadrenie obchodného manažmentu.

Niektoré zaujímavé opatrenia, ktoré možno začleniť, sú:

- Prepojenie odmeňovania manažmentu s dosahovaním cieľov ESG.
- Zvýšiť povedomie v celej spoločnosti o osvedčených postupoch ESG.
- Oznámte všetkým zamestnancom spoločnosti stratégiu a ciele ESG, ktoré sa majú dodržiavať.
- Zručnosti aktívneho počúvania a komunikácie so zainteresovanými stranami s cieľom pochopiť ich názory a integrovať ich požiadavky.
- Podporovať efektívnu účasť týchto skupín, informovať ich o udalostiach, ktoré ovplyvňujú výsledky spoločnosti a jej vývoj. Vytváranie zdieľanej hodnoty.

SPOLOČNOSTI

- Začleniť environmentálne, sociálne a firemné metriky riadenia do krátkodobých a dlhodobých plánov odmeňovania výkonných pracovníkov (integrovat' aspekty, ako sú sociálne ciele, ochrana životného prostredia, transparentnosť a zapojenie zainteresovaných strán).
- Vytvorte školiace programy pre všetkých zamestnancov spoločnosti o postojoch a hodnotách ESG.

S cieľom motivovať spoločnosti k účasti v miestnej energetickej komunite je potrebné klásť dôraz na prínosy nielen z ekonomického hľadiska, ale aj z hľadiska dosahovania cieľov ESG, čo môže mať **veľmi pozitívny vplyv na imidž spoločnosti** . Spoločnosť potom môže zdôrazniť toto zapojenie ako súčasť svojej sociálnej, environmentálnej a riadiacej politiky.

Spoločnosť sa môže zapojiť do miestnej energetickej komunity poskytovaním technických informácií, poskytovaním priestoru na inštaláciu alebo poskytovaním kapitálu. Týmto spôsobom podniká kroky v súlade s cieľmi spoločnosti ESG a tiež znižuje svoju environmentálnu stopu možnou kompenzáciou emisií CO₂.

OBČIANSKA
SPOLOČNOSŤ

03

občianska spoločnosť

Sociálny dopad možno definovať ako súbor účinkov a pozitívnych zmien, ku ktorým dochádza v ľuďoch a komunitách ako dôsledok vplyvu určitého druhu činnosti (podnikateľské iniciatívy, projekty, politiky, programy atď.) vyvinuté organizáciami rôznych typov. a prírody (verejné, súkromné a ziskové alebo neziskové).

Je ovplyvnená mnohými faktormi, ako sú rozhodnutia o spotrebe, rozhodnutia o výrobe a samozrejme aj investičné rozhodnutia, ktoré robia milióny ľudí, či už naturálnych alebo právnych, a priamo súvisí s vyváženým a trvalo udržateľným rozvojom všetkých oblastí (ekonomických, sociálnych životné prostredie, práca atď.) na planéte.

OBČIANSKA SPOLOČNOSŤ

Verejná mienka si čoraz viac uvedomuje zhoršovanie životného prostredia a zmenu klímy, sociálne nerovnosti a etické správanie firiem. Čoraz viac ľudí má teda pozitívny vzťah k zdravšiemu životnému štýlu, podpore regionálnych ekonomík a rozvoju miestnych výrobných centier, ktoré, hoci pomáhajú planéte, vytvárajú aj kvalitné pracovné miesta.

V prístupe viacerých zainteresovaných strán k vytvoreniu miestnej energetickej komunity môžu občania ponúknuť pohľad na kultúru a potreby oblasti. Tým, že sú členom družstva, môžu tiež vyjadriť svoje obavy a prispôbiť projekty obnoviteľnej energie na každom území, aby sa zabezpečila ich dlhodobá životaschopnosť a udržateľnosť. Týmto spôsobom sa znížia potenciálne konflikty so susedmi, pretože majú informácie o projektoch, ktorých sú súčasťou.

OBČIANSKA SPOLOČNOSŤ

S cieľom zapojiť občanov, aby sa stali súčasťou energetického spoločenstva, je dôležité zdôrazniť nielen ekonomické výhody zníženia účtov za energiu, ale aj environmentálne a sociálne výhody, ktoré prinášajú, ako napríklad:

- Odstránenie sociálnej nerovnosti poskytovaním kvalitných pracovných miest a znižovaním energetickej chudoby, najmä pre zraniteľné skupiny ohrozené sociálnym vylúčením.
- Sociálna inklúzia, podpora sociálnej súdržnosti.
- Zníženie environmentálnej stopy územia a zníženie energetickej závislosti od iných nestabilných území.
- Posilnenie komunitných väzieb zdieľaním výhod a spoločných projektov, ktoré podporujú miestny rozvoj obce.

VEREJNÁ SPRÁVA

04

Verejná správa

Účasť verejnej správy v energetických komunitách je kľúčová, pretože podporuje dôveru v miestnu komunitu a spoločnosti, pokiaľ ide o investovanie kapitálu, pretože môže byť propagátorom aj sprostredkovateľom medzi rôznymi zainteresovanými stranami. Taktiež z legislatívneho a územnoplánovacieho hľadiska môžu, ale nemusia byť schopné tieto projekty presadzovať. Na druhej strane môžu poskytovať daňové výhody a ekonomickú pomoc na európskej, štátnej alebo regionálnej úrovni, ktoré zatriktívnia účasť spoločností a spoločnosti zvýšením ziskovosti projektov.

VEREJNÁ SPRÁVA

S cieľom zapojiť verejnú správu do rozvoja miestnych energetických komunit je potrebné zdôrazniť aj prínosy ESG: kvalitné pracovné miesta na miestnej úrovni, znižovanie sociálnych nerovností a energetickej chudoby, pomoc pri predchádzaní vyľudňovaniu a znižovanie vplyvu obce na životné prostredie.

Medzi opatrenia, ktoré môžu zaviesť, patria:

- Uľahčiť spôsoby financovania a podporovať daňové výhody pre ich účasť v miestnych energetických komunitách pre spoločnosti aj občanov.
- Stimuly pre nábor zraniteľných skupín.
- Poskytnutie verejného priestoru na realizáciu energetickej komunity.
- Prednosť firmám pri udeľovaní dotácií, výberových konaniach,...
- Propagačné a osvetové kampane pre obyvateľstvo.

PRÍPADY NAJLEPŠEJ
PRAXE

Energetické spoločenstvo Crevillente (Španielsko)

Vidiecka obec s 29 000 obyvateľmi v provincii Alicante.

Miestna družstevná komunita v Biccari (Taliansko)

Vidiecka obec s 2 800 obyvateľmi v provincii Foggia.

Energetické spoločenstvo v Írsku

Farnosť TEMPLEDERRY v okrese TIPPERARY, počet obyvateľov 1 857 obyvateľov.

Smart City of Banská Bystrica (Slovensko)

Banská Bystrica je mesto v strede Slovenska s počtom obyvateľov okolo 79 000 obyvateľov.

Energetické spoločenstvo Crevillente

Cieľ: znížiť energetickú závislosť Španielska a dosiahnuť Agendu udržateľného rozvoja 2030.

Zásah: rôzne akcie vrátane inštalácie buniek pre spoločnú vlastnú spotrebu v 21 komunitných zariadeniach s plochou 15 000 metrov štvorcových.

Financovanie: Projekt získal európske financovanie, projekt MERLON, prostredníctvom programu H2020 na prvú inštaláciu.

Výsledky: systém pokryje spotrebu elektriny 70 domácností s výkonom 120 kW. Systém 200 kWh navyše umožňuje občanom ukladať energiu počas dňa, čím sa znižuje závislosť na externých zdrojoch v prípade výpadku prúdu. Tieto opatrenia viedli k úsporám od 15 % do 20 % z celkového ročného účtu, čo prispelo k zvýšeniu ekonomickej aktivity a zamestnanosti v obci.

Viacstranný prístup: Financovanie verejnej správy (európske fondy) uprednostnilo realizáciu tohto rozsiahleho projektu.

Miestne družstevné spoločenstvo Biccari

Cieľ: zabrániť vylúčňovaniu a úteku mladých ľudí za prácou a cenovo dostupnejším životným štýlom inde.

Intervencia: identifikácia nedostatočne využívaných zdrojov komunity. Obnova opustených budov, zlepšenie prístupu k prírodným zdrojom a podpora iniciatív, aby tieto aktíva boli ekonomicky a sociálne produktívne. Inštalácia solárnej energie do rekonštruovaného bývania.

Výsledky: V súčasnosti má asi 200 členov (pracovníkov-členov, podporovateľov a užívateľov) z Biccari vo veku od 18 do 90 rokov. Komunita aktívne prijala koncept spolupráce a preukázala silný záväzok podporovať trvalo udržateľný rozvoj a kolektívnu účasť. Jeho inkluzívny a medzigeneračný charakter zabezpečuje trvalosť iniciatív a odovzdávanie vedomostí, zručností a skúseností.

Viacstranný prístup: nadviazal partnerstvá s miestnymi podnikateľmi, neziskovými organizáciami a vzdelávacími inštitúciami. Táto spolupráca pomohla zvýšiť vplyv vykonaných akcií a maximalizovať využitie dostupných zdrojov.

Energetické spoločenstvo v Írsku

Cieľ: sprístupniť výhody obnoviteľnej energie írskym komunitám a riešiť potrebu prechodu na čistejšie a udržateľnejšie zdroje energie.

Zásah: založenie veternej farmy Templeberry, prvej veternej farmy v Írsku vlastnenej komunitou v grófstve Tipperary.

Výsledky: táto veterná farma sa vyvíjala a stavala viac ako 12 rokov a stala sa trvalo udržateľným zdrojom energie schopným vyrobiť približne 15 GWh elektriny ročne, čo stačí na uspokojenie energetických potrieb 8 000 ľudí. Po úspechu veternej farmy spolupracuje s ďalšími komunitami v Írsku na rozvoji komunitných projektov obnoviteľnej energie. Poskytovanie obnoviteľnej elektriny komunitám výrazne prispelo k zníženiu účtov za energiu, zlepšeniu blahobytu ľudí a zníženiu počtu chladných domov.

Prístup viacerých zainteresovaných strán: prístup vlastníctva komunity posilnil miestne komunity a dal im pocit vlastníctva a zodpovednosti za svoju energiu. To viedlo k väčšiemu zapojeniu do podpory projektov obnoviteľnej energie.

Smart City of Banská Bystrica

Cieľ: riešiť mestské výzvy, zlepšiť kvalitu života obyvateľov a podporovať udržateľnosť.

Zásah: iniciatívy zahŕňali zmenu pouličného osvetlenia na technológiu LED, zavedenie elektrických autobusov, digitalizáciu komunitných služieb a zavedenie inteligentného systému na vyhľadávanie parkovacích miest prostredníctvom aplikácií pre mobilné telefóny.

Výsledky: mesto je teraz vzorom pre iné mestá, ako môžu technológie a inovácie prispieť k udržateľnosti na miestnej úrovni.

Viacstranný prístup: mesto nadviazalo partnerstvá s miestnymi start-upmi a technologickými spoločnosťami s cieľom vyvinúť inovatívne riešenia mestských výziev. Táto synergia podporuje miestny podnikateľský ekosystém a podporuje rýchle prijatie nových technológií v mestskej infraštruktúre.

ZÁVERY

06

ZÁVERY

V rámci energetických komunit je kľúčový prístup viacerých zainteresovaných strán podľa prístupu ESG (environmentálny, sociálny, riadiaci). To sa podľa definície odráža v dvoch európskych smerniciach, v smernici 2018/2001 o spoločenstve pre obnoviteľnú energiu (REC) a v smernici o energetických spoločenstvách občanov (CEM) 2019/994. Výslovne uvádzajú, že akcionármi alebo členmi môžu byť **fyzické osoby, MSP alebo miestne orgány vrátane obcí**. Týmto spôsobom zapojenie rôznych zainteresovaných strán do plánovania, implementácie a riadenia iniciatív v oblasti udržateľnej energie zabezpečuje **väčšiu legitimitu, udržateľnosť a vplyv iniciatív v oblasti energetiky komunity**.

ZÁVERY

Zahrnutie širokej škály perspektív umožňuje:

- **identifikovať výzvy, príležitosti a komplexnejšie riešenia.**
- **inkluzívnejšie rozhodnutia prijaté prostredníctvom otvoreného a konštruktívneho dialógu.**
- **informovanejšie a akceptované riešenia, ktoré pomáhajú prekonávať výzvy.**
- **minimalizácia konfliktov.**
- **zlepšiť legitímnosť iniciatív.**

Táto spolupráca medzi rôznymi aktérmi je kľúčom k zabezpečeniu dlhodobého úspechu energetických iniciatív.

BIBLIOGRAFIA

BIBLIOGRAFIA

- Energetické spoločenstvá: čo sú a ako fungujú
- Organizačné modely pre energetické komunity. Úvahy z výskumu „Energetickej mapy Spoločenstva“.
- Guia VET E-COOP-Assess rámce umožňujúce komunitám identifikovať nástroje na odstraňovanie bariér a vytvárať podmienky pre kolektívnu reakciu na energetické, sociálne a environmentálne potreby. 2023
- FVMP: Webinar en Youtube: Comunitats energètiques locals. Formació específica per a tècnics a secretaris d'ajuntaments:
<https://www.youtube.com/watch?v=IhDvsVM8uEU&t=2699s>
- Federación de Cooperativas Eléctricas de la Comunidad Valenciana Cogiti Valencia: Webinar Mesa 2 -Comunidades Energéticas: Producto de KM0.
<https://www.youtube.com/watch?v=4Je4DtEIFvY>

BIBLIOGRAFIA

- Územie a ľudia ako zdroje: komunitné družstvá
- Bližší pohľad na spoločnú akciu: občianska angažovanosť a účasť na komunitných energetických iniciatívach
- Sociálna inovácia, obehový a energetický prechod pre environmentálne, sociálne a riadiace (ESG) postupy – [komplexný prehľad](#)
- Plan de fomento de las comunidades energéticas locales en la Comunidad Valenciana. Generalitat Valenciana. 2021.

e-coop

Enabling communities to respond to
energy, social and environmental needs

dakujem

Máte nejaké otázky?

Sledujte našu
cestu tu

www.ecooptransition.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union